

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 40 kr., za pol leta
1 gld. 20 kr. — Posamezni list velja 5 soldov.

Uredništvo in opraviništvo lista je v „Narodni tis-
karni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Vabilo na naročbo.

S 1. avgustom začne novo naro-
čenje na

„Slovenski Tednik“.

List velja za 5 mesecev, od 1. av-
gusta do konca leta samo en goldinar.

Naročnina naj se pošilja po poštnih
nakaznicah.

Kaj je novega po Slovenskem.

Ob času žetve se gospodarjem ne ljubi,
s politiko dosti se vkvarjati. Treba je z
vsemi rokami delati, da se napolnijo shrambe
z žitom za pozimski čas. Po srečno končani
žetvi pa bodo tudi naši kmetje imeli toliko
časa, da se snidejo in pogovarjajo, koga
bi naj volili za svojega poslanca v državni
zbor.

Volitve v državni zbor se bodo
meseca septembra ali oktobra vršile; imamo
do tadaj še večkrat priliko, o teh volitvah
govoriti.

Po vsem Slovenskem, posebno pa po
Kranjskem in Štajerskem so **duhovniki**
nekako razburjeni, in že zdaj začenjajo kmete
nagovarjati, da bi si za poslance kmetje vo-
lili samo take gospode, katere jim bodo du-
hovniki priporočali. Plašijo kmetško ljudstvo,
da gre za vero; pa povedali smo že in zo-
pet ponavljamo, da nam vere nikdo noče
kratiti. Duhovniki se le za pravice svojega
stanu bojijo. Pred letom 1848 so duhovniki
in graščaki vladali nad ljudstvom. Zdaj se

je to predrugačilo. Postave si daje ljudstvo
po svojih poslancih, cesar pa jih potrdi.
Zato treba paziti, koga volimo, da ne bode
potem naš poslanec se najbolj le za pravice
duhovnikov in graščakov potegoval, za ljud-
stvo pa nič.

Pa tudi naši narodni nasprotniki — Nem-
ci in nemškutarji — nam hote vsiliti svoje
ljudi za poslance. Tem mi odgovorimo: Slo-
venci smo in si volimo Slovence za
svoje poslance. To si zapomnite!

Domače stvari.

— (Iz Marenberga) se nam piše 18.
julija: Včeraj se je predstavljajal nemškutarski
kandidat za državni zbor, Seidl, volilcem
po dokončani volitvi v okrajni zastop kme-
tiške skupine.

G. župnik iz Brezja Groskopf je, po do-
končanem govoru, Seidla nagovoril v sloven-
skem jeziku, da bi naj to, kar je nemški go-
voril tudi slovensko povedal kmetom. Izgo-
varjal se je Seidl, da ne more slovensko go-
voriti, da pa državni zbor nij slovenski in
je tedaj zavoljo tega on še zmirom za dr-
žavni zbor dober in sposoben. Če pa kdo
hoče slovensko slišati, bode mu pa predsed-
nik Wisijak razložil, kaj je govoril. Pred-
sednik si menda ničesar nij upal po sloven-
sko povedati, je tedaj raji k sebi klical ti-
ste, ki ne razumejo nemško, da bi jim men-
da tiho na uho povedal, kajti glasno slo-
vensko se menda v takem sv. nemškem zboru
ne bi smelo govoriti. Kmetje nečejo butice
biti, da bi hodili k njemu na spoved. Nobe-
den nij padel pred njega in ga za to prosil.

Gosp. Seidl gre sam med nekatere volilce in jih popraša ali so ga razumeli; odgovarjali so mu, da niso razumeli, ali vsaj ne vsega. Kmalu nastane hruš in truš in celo zvižganje, tako da je moral predsednik zbor skleniti. — Ko že nij več niti ena četrtna ljudi v hiši bila, se je eden zmislil in še tistim par glasom po sklenenem zboru predlagal, da naj vendar kandidaturo Seidla pritrldijo, in čast skažejo. Smeha je bilo potem po celem trgu dovolj. Že v tako nemškutarskem okraji gosp. Seidl nema nobene simpatije.

— (Iz Novega mesta) se nam piše: V novomeški okolici je denes 19. julija popoldne razsajala taka nevihta, kakoršne ljudje še ne pomnijo. V trški gori je toča v drugič popolnem strla vse trsje. Ležalo je je vse belo, kakor snega. Kozolci so porazkrehnjeni in vse snopje je daleč okrog razmetano.

— (Od sv. Križa pri Ljutomeru) se nam piše 16. julija: Pri sv. Križu je 15. julija bila tako strašna ura, da se enake še stari ljudje ne spominjajo. Okolo 9. ure predpoldne pride nevihta, dež in toča; potem pa je grom in strel tako razsajal in divjal, da je bilo joj. Strela je udarila v neko kapelo, v kateri je ravno neka deklica proti meglam zvonila in jo ubila. Na več krajih je strela šinila v poslopja, v drevje, v snopje in cerkveni stolp trikrat. Sreča velika, ker so bili udarci le mrzli; se je tedaj malo hiš vnelo. Enemu kmetu je pogorelo 76 križev reži, drugemu pa 16 križev pšenice, v katere je strela udarila. Eden križ ima 15 snopov.

— (Iz Kamnika) se nam piše: Prihodnjo nedeljo se bode posvetila nova, prelepo izdelana zastava kamniške čitalnice.

— (Iz Svetin) pri Ormuži na slovenskem Štajerskem se nam piše 16. julija: Denes ob $\frac{1}{2}$ 11ih je bil tukaj hud vihar z dežjem tudi toča se nam je pokazala pa škode nij naredila. Žito je večidel požeto, pa nij tako slabo kakor smo mislili pomladi. V vinskih gorical prav dobro kaže, sadje je že debelo in popolnem zdravo, če ravno vreme o času cvetja nij bilo ugodno. Sadja je

prav malo. Vidi se tu pa tam kaka sliva. Jabelk, hrušk in orchov pa še skoro nič ne bode.

— (Iz tržaške okolice) se nam piše: Mestni magistrat je dal poziv, da so zapisniki volilcev na raznih krajih razpoloženi, da jih vsak lahko pogleda in sicer na magistratu, na borzi in drugih očitnih krajih. Vsak, kdor ima pravico voliti, naj pogleda, če je v zapisnik vpisan, da lahko reklamacijo položi, t. j. terja, da ga vpišejo, ker do 3. avgusta t. l. mora vsak svojo pritožbo vložiti, kasneje je prepozno. Okoličani in drugi narodni volilci! ne zamudite in pogledjte, če ste vpisani, če ne, precej se je treba pritožiti, čas je zlato in treba je delati urno!

— (Strašna nesreča.) Iz Postojne se nam 17. julija piše: Tukajšnji dimnikar Jan. Dolenec je navadno tujce spremljal v postojnsko jamo. 15. t. m. pridejo trije Francozi, dva gospoda in ena gospa in žele si jamo ogledati. Dolenec jih vodi in še eden njegovih tovarišev. V Magdalenski jami malo postoje in Dolenec hoče tuji gospodi vloviti človeško ribico (proteus), katera se kot znano v postojnski jami nahaja. Vrže trnik v globočino, sam pa se nagne čez rob skalovja. V tem se mu noga spodrsne in Dolenec pade v prepad po strmem in ostrem skalovji. Luč, katero je imel v rokah, ugasne in tuji so v temi stali v jami. Slišalo se je malo časa stokanje nesrečneža, ki je ves pobit ležal med skalovjem, pa kmalu omolkne; bil je mrtev. Drugi vodnik je v tem hitel iz jame, da pripelje ljudi na pomoč, ki so z velikim trudom mrtvo truplo vzdignili iz globočine in spravili na dan. Nesrečnež je zapustil četrto otrok. Francozi so pred odhodom ubogim sirotam 100 gold. darovali.

— (Toča in nevihta na Dolenjskem.) V zadnjem listu smo iz Novega mesta poročali o strašni nesreči, ki je en del Dolenjskega zadela. Nova poročila, ki nam dohajajo, kažejo, da je poškodovanje polja in vinogradov še vse hujše nego je bilo misliti. Iz št. Petra na Dolenjskem se piše, da so vsled toče zadnje sobote polja, vinogradi in

(Dalje v prilogi.)

Priloga k št. IV. „Slovenskega Tednika.“

sadje popolnem uničeni. Toča je bila tako strašna, da bi jo bil še drug dan na tisoče mernikov lahko nagraabil. Tudi iz Trebnjega se nam piše, da je vsled toče in viharja uničeno polje, drevje polomljeno. Polje še večjidel požeto nij bilo. — Ubogi kmetje!

— (Poboj.) Zadnje nedeljo so se delavci, žganja pijani na dolenski cesti pri Ljubljani stepili. Eden je z na smrt ubito glavo bil prinesen v deželno bolnišnico.

— (Nesreča.) V Samasovi zvonarski fabriki je predvčerajšnjem zvečer šel delavec Lovro Povše spat, zjutraj pa so ga mrtvega našli. Zdravniki pravijo, da za to, ker je zidanje novo bilo, smrad velik in okna zaprta.

— (Nesreč poln koš.) Iz Svetinj na slov. Štajerskem se nam piše: 11. t. m. se je vtopil pri sv. Miklavži nek otrok tri leta star. 12. sta šla dva tukajšnja 13letna dečka detelje kositi. Ko Jožef Škrjanec prvokrat s kosoj mahne, zadene mesto detelje nogo svojega tovariša, Franceta Valpotič-a tako močno, da mu nogo predere, ter prereže največjo žilo v nogi. Zguba krvi je bila tako velika, da je dečko umrl, predno je Škrjanec domače doklical. — Včeraj je bila nevihta z dežjem. Toča se je prikazala, pa nij naredila veliko škode. Zvedeli pa smo denes, da je pri sv. Miklavži pobila skorej vse. Čujemo tudi povedati, da je strela udarila v neko hišo na Mrzlem polji, ter ubila ženo, katera je menda ravno kosilo kuhala. Tudi v Cezanjevcih je neki zadela hišo, zgoreli ste obedve.

— (Nova šola.) Občina Donaška gora pri Rogateci je sklenila, si svojo šolo zidati. Dozdaj so morali šolarji hoditi v daljni Rogatec, kar nij bilo na korist izdatneme poduku. Mnogo občin je še, kjer bi trebalo šol, da se širi omika med ljudstvom.

— (V Planjini) na Kranjskem se je volil nov cestni odbor za okraje Planina, Lož in Idrija. Za načelnika tega odbora je 12. julija bil izvoljen g. Franjo Hren, veliki posestnik

v Begnjah, za njegovega namestnika pa g. Anton Jeršan iz Unce. — V okrajni cenilni komisijon pa je bil izvoljen g. Matija Milavc, župan v gornjem Logatcu.

Šola in cerkev.

Kdor si hoče naprej pomagati v življenji, da ne bo kruha stradal, da ga ne bodo ljudje goljufali in za nos vodili, pa da si bo kak krajecar lahko prihranil, mora kaj znati. Kmetu in rokodelcu, obema je treba podučeni biti v svojih opravilih in v drugih rečeh.

Prvi poduk daje ljudska šola. V njej se otrok uči brati, pisati, računati, krščanski nauk in kakor je zdaj uredjena nova šola, še mnogo drugih vednosti. Ne smel bi tedaj nikdo biti v deželi, ki nij vsaj v ljudsko šolo hodil in ki vsaj toliko ne zna, kolikor se da naučiti v ljudski šoli.

Pred malo leti še je bila ljudska šola pod oblastjo cerkve; to je, fajmošter ali dechant je imel prvi v njej zapovedovati. Učitelji so navadno najeti bili kakor orglarji in mežnarji. Glavna stvar je bila mežnarija, šola pa je bila le neka pritiklina pri cerkvi.

Tudi nij bilo nobene postave, po kateri bi starši prisiljeni bili, svoje otroke v šolo pošiljati. Vse to je bilo krivo, da so šole bile po večini prav slabe in da dosti staršev v svoji zanikernosti otrok nij dalo v šolo. Vsled tega v nekih deželah skoro polovica ljudi še brati ne zna, še manje pa pisati, da si vsi ljudje priznajo, kako je to dobro.

A duhovnikom je pri šolah bilo samo na tem, da so se otroci kerščanskega nauka učili. Tudi mi smo zato, da se kerščanski nauk v šoli uči, a samo s katekizmom in molitvijo človek ne more živeti.

Po novi šolski postavi je šola tako urejena, da jo mora vsak otrok od 7. do 12. ali 14. leta obiskovati. In to je pametno. Tudi učitelji zdaj nijso več mežnarji, ampak imajo samo v šoli opraviti; saj jim to pri-

zadeva dosti truda in skrbi, da poredne otroke lepo izrede in poučue.

Učitelji pa morajo, predno dobe kako učiteljsko službo, več let v učiteljske pripravnice hoditi in dokazati pri izpraševanju, da so res zmožni učiteljem biti. Zato si pa tudi zaslužijo plače, katere dobivajo. Kdor dela, mora tudi plačan biti. Učiteljske plače so tako še nizke, pa še zoper te godrnjajo neki nevedni starokopitneži.

Nove šolske postave so tedaj dobro uredile šole, samo da jih je v nekih krajih in deželah premalo; da so po tri ali štiri fare, pa ne ene šole. Zlasti na Kranjskem je dosti premalo šol.

Duhovniki z novo šolsko postavo niso zadovoljni; oni godernjajo zoper to ločitev šole od cerkve in se jej še zdaj ustavljajo in zakaj? ker nimajo več oni sami gospodarstvo nad šolo, ampak tudi posvetni možje, kmetje in drugi.

Mi pa se veselimo napredka in želimo samo to, da bi skoraj nobene fare, nobene večje vasi ne bilo brez šole in da bi skoraj prišli do tega, da bi vsak Slovenec znal brati in pisati.

Jezuiti na Kranjskem.

Denes je ravno sto let, kar je bil pametni papež Klemen XIV. jezuvite odpravil. On je bil „nezmotljiv“, pa tudi oni Pij VII. je bil „nezmotljiv“, ki jih je zopet postavil. Ker se ravno o teh možeh govori in laže, da niso nič škode storili s svojim fanatizmom, da ne begajo ljudi po nepotrebem, objavljam sledeče:

Lansko leto takoj po binkoštih bil je v vasi Stražišče pri Kranji misijon, v 10. letih že drugi. Pridige so bile jako ostre in v nekaterih zadevah jako pohujšljive, tako da ljudje iz kancelna še nikdar niso take slišali. Ljudje so vreli seveda od vseh strani. Hodili ste iz Stražiša Micka in Tona Debeljak vulgo Kocjanove, jako pridno v cerkev. Ko so potem še po drugih bližnjih krajih misijonovarili, hodili ste ti dve sestri povsod za njimi, in sploh na nič družega mislili, nego na pridige jezuitov. A

kmalu potem ste jeli fantazirati o „veri“, o „klostru“, o molitvi, o peklju itd. in dasitudi popred popolnem zdrave na umu in telesu, je ste kmalu noreti, da so videli ljudje, da ste popolnem ob pamet prišli. Popred pa se nij nikdar o njih kaj tacega slišalo, kajti zdrave in trdne familije so, pri tej familji sploh popred še duha ni sluha nij bilo o tem, z eno besedo, čisto zdrave so bile. Tona pa je tako zelo norela, da so sklenili, jo poslati v norišnico ljubljansko. Peljal jo je v Ljubljano Anton Rozman in njen brat Aleš. Ko je med potjo včasih hotela razgrajati, rekel ji je le brat Aleš, Tona, mirna bodi, če ne, te ne bom peljal v klošter; potem je deklica zopet mirno sedela na vozu. A to se je mnogokrat pripetilo, da jim je hotela uiti. Zdaj je v ljubljanski norišnici že gotovo okolo 3 mesece. Oni mož jo večkrat obiše; prinese jej kruha, pokliče jo: Tona, kruha sem ti prinesel, pojdi semkaj. Nekaj časa gleda, potem skoči k njemu, vzame kruh, poklekne in začne moliti, in leže zopet v posteljo. Micka pa, ki je doma, vedno leži. Kakor popred zdrava, izgledala je jako dobro, kakor tudi Tona, je zdaj skoraj sama kost in koža. Tuhta in tuhta vedno, fantazira, kakor Tona, a podoba je, da bo kmalu konec vsega, kajti zmirom slabeja je. — Jezuiti so še v Repnjah. Ko je pa prišla prepoved, da namreč ne smejo več biti na Kranjskem, napravil je fajmošter Jurij K. neko prošnjo, na katero so se nekateri soseskinci možje podpisati prisiliti ali zapeljati dali, da namreč pridige jezuitov niso bile tako „ostre“, da bi zbog tega se kaj bilo zgodilo, in da bi menda jih ne preganjali. — Pri Tržiči pa je o tistem času, ko je bil v Križih misijon, neka ženska v vodo skočila; ljudstvo je reklo, da jo je vsled pridig preveč „peklo“ in je v vodi iskala gasila. (Iz Slov. Narodá.)

Politični razgled.

Notranje dežele. Na Dunaji je velika razstava za celi svet in pa — kolera. Vendar ta bolezen ne razsaja tako hudo, kakor je bilo iz početka slišati; a prepla-

šila je le tujce, da se jih mnogo ne upa na Dunaj, razstavo si ogledati. Razstava pa je velikanska; kdor ima dosti denarja in dovolj časa, naj si jo gre ogledati. Zavoljo razstave vlada nij dozdej še razpisala volitev za državni zbor.

Vnanje deržave. Odkar so **Rusi** Kivansko deželo in glavno mesto premagali, imajo vsi narodi srednje Azije strah pred Rusi. Obračajo se do Angležev, da bi jim pomagali proti Rusom, pa Angleži si tudi ue upajo; Rusi so jim premočni.

Na **Francoskem** je vpeljana nova vojna postava, po kateri mora kakor pri nas, v sili vsak človek v vojsko.

Na **Nemškem** je že od nekdanj bila taka postava; za to so Nemci zmagali nad Avstrijo in nad Francozi. Če pa zdaj spet pride do kake vojne, bo težko šlo Nemcem ker bodo tudi Francozi toliko če ne več vojakov imeli, kakor Nemci; če pa se Rus zveže z Francozom, potem pa bi utegnila huda biti za Nemca. A Bog nas obvari vojske!

Na **Španjskem** je zmirom velik nered. Ljudovlada ali republika se ima boriti proti puntarjem, kateri hočejo nekega španjskega princa za kralja postaviti.

Razne stvari.

* (Nesrečna deklica.) V Pragi je lepa mlada deklica služila pri nekem peku. Bila je priljubljena pri celi soseščini zaradi svojega poštenega vedenja. Njeni gospodar je, kakor se je slišalo, deklici nagajal, da bi se mu udala, pa nij imel povoljnega uspeha. Zato jo začne črtiti in nekega dneva dolži deklico, da je vkradla nekaj perila. Žuga jej, da jo dá drugi dan po policiji zapreti. Vboga deklica trdi, da je nedolžna, pa gospodar ne odjenja. Vsa zbegana zbeži deklica pod streho in se splazi skozi okno na streho in črez požarni zid na strehe sosednje hiše. Tam skuša priti do vrha, pa prestrmo je in nikjer se ne more prijeti z rokama. V tem so jo ljudje zagledali in se jih je na stotine okolo hiše zbiralo. Deklica kliče na pomoč, a nikdo ne ve, kako priti do nje. Naposled hiti en mož po lestve in vrvi, pa deklico zapuste moči in valja se doli po strehi. Na žlebu obvisi v jankami, pa te se potrgajo in deklica pade iz višine treh nad-

stropij na kameniti tlak, kjer z razpočeno glavo mrtva obleži. Policija je težko zabranila zbranim ljudem, da niso v svoji jezi šli nad peka in ga ubili.

— (Umor). V četrtek 10. julija ob 10^{1/2} zjutraj pride 69 let stari kmet v hišo Mihaela Klančiča, posestnika v Št. Vidu pri Kravljem (Crauglio) na Furlanskem, da bi se z njim nekaj pogovoril. Ko sta se uže dolgo časa zaradi nekega konja pogovarjala, obrne se Klančič preč in kmet vzame na to hitro samokres iz žepa, ustrelji in zadene Kl. v desno stran hrbta. Mlatiči pridejo na pomoč, pa morilec je bil uže bežal v svojo hišo, kder so ga žandarmi tudi vjeli. Ko ga zvežejo, ga peljejo na željo ranjcega k njemu in ta ga upraša: „Zakaj ste me umorili?“ Morivec odgovori mrzlo: „Pred petimi leti ste me iz svoje hiše izpodili, ker vam nijsem hotel najemščine plačevati, sedaj sem Vam jo uže plačal.“ „Soča.“

* (Strašno maščevanje nad morilcem.) V jutro proti 2. uri pride več našemljenih mož v Lalem (Indijana) v severno-amerikanskih državah, kjer primejo mestnega stražnika ter ga zaprejo, potem v jetnice grede in sodnika tam bivajočega za ključje terjajo. Ta jih neče dati, oni ga zgrabé in zapró. Za tem si pripravijo kovaško kládivo, s katerim prebijó do celice, kjer je bil Delos Hefferon zaprt, ki je pred nekaj dnevi nekega Halsteda umoril. Celica je imela dvoje vrata, oboje prebije divjja četa in morilec jim stoji nasproti. Vedoč, da ga čaka smrt, ako ga primejo, hotel se je z nekim pohišnim orodjem na življenje in smrt braniti. Kot razdraženi tiger stoji tñ in varuje vrata. Druhal, ki je divjega morilca poznala, in vedela, da bi bil prvi, ki bi se mu približal, gotovo mrtev, se nekaj časa obotavlja. Potem pa začne z oljem in trpentinom namočene klančiče preje v celico metati in tam z dolgimi rantami zažigati. Kakor hitro so ga mogli videti, ker je bilo zdaj svitlo v sobi, začno streljati nanj, eden ga zadene v prsa, drugi mu roko zlomi. Ne more se več braniti in težek kamen ga pobije celo na tla, na kar ga zgrabijo, zvežejo in iz ječe peljejo. „Kaj hočete z mano početi?“ je vpraša. „Obesili te bomo“ so mu odgovorili. Peljejo ga k 30 čevljev visokemu železničnemu mostu blizu jetnišnice, kjer jih morilec prosi, naj mu pusté toliko časa, da bode molil. Zastonj. Dajo mu vrv krog vratù in privežejo drugi

konec trdno k mostu. Potem ga potisnejo navzdol. Ko je bil mrtev, maščevalci odrinejo, nihče jih nij spoznal, nihče vedel, kam. Velik strah je v mestu in okolici.

Gospodarske stvari.

Kmetijski shod v Bledu.

V nedeljo 19. julija sta sklicala gospoda dr. Razlag in Povše profesor kmetijstva v Gorici, kmetijski shod. Pred županovo hišo, katera je bila z zastavami in zelenjem krasno okinčana, se je zbralo nad 400 ljudi, katerim je dr. Razlag sè svojo navadno zgovornostjo razkladal korist čebeloreje. V svojem izvrstnem govoru je povdarjal, da je blejski okraj radi svoje zgodne in pozne paše čebeloreji jako ugoden in nij treba dragega prevaževanja in da bi se dala sè slovečo kranjsko čebelo dobra kupčija napraviti.

G. profesor Povše je govoril najprvo o podlagi vsega kmetijstva, o gnojni jami, potem pa o reji goveje živine in je sè svojim gladkim a vendar lahko umljivim govorom pokazal, da je v tej stroki doma. Že v uvodu svojega govora se je bil gospod profesor občinstvu zelo prikupil: „Jaz vam nečem svojega mnenja vrvati“, je dejal, „jaz vam dajem le nasvete, premislite jih doma, razgovarjajte se sami o njih in kar boste dobrega našli, obrnite v svoj prid v zboljšanje svojega kmetijstva“.

Saj se je pa tudi na obrazih bralo poslušalcem, kako jih je zanimalo predavanje in marsikateri „to je res“, je pokazal, da niti ena besedica nij bila zastoj.

Končno se je na dr. Razlagov opomin vpisalo pet gospodarjev v kmetijsko družbo. Ješeniški gospodarji so oba gospoda naprosili, naj bi jim ako mogoče, v nedeljo v njihovi vasi predavali, kar je gospod Povše tudi obljubil, dr. Razlag pa zaradi pomankanja časa odreči moral.

Driska pri mladi živini.

Driska je česta bolezen mladih telet in prasičev ter časi tako huda, da od nje živina erka. Največkrat driska pride od prehlajenja, ker živina stoji na mokrem ali leži

poleg mrzlega mokrega zida; živina drisko dobode tudi od prehladne pijače ali od slabe, pokažene krme. Še mleko je časi tako slabo, da drisko dela, če krava ali svinja ne dobiva prave krme.

Driska iz početka nij nevarna, a lahko nevarna postane, če se zanemari. Naj bolj treba da gospodar gleda, kaj je krivo te bolezni ali krma ali prehlajenje. Če je krma slaba in pokažena, treba namestu slabe dobro in zdravo krmo dajati in živinče ozdravi brez leka ali zdravila. Pri prascih, kateri še sesajo, težko je ubraniti, da ne bi požirali okolo korita ostankov, ki so včasi že gujili. Zato naj bi svinja zunaj hleva krmo dobivala, prasci ne bi mogli do nobnega korita priti. Kadar se svinja buka, ne sme dojiti; naj se prasci tedaj pojé s kravjim mlekom.

Živinče, katero ima drisko, ne more se napajati z mrzlo vodo, nego z mlačno in tudi s to po malem; naj bode v toplem, suhem hlevu, ki je obilo in suho nastlan. Če je driska huda, naj se živini daje prežgane juhe, prāženega ovsa, stržnega graba ali fižola, sladja, želoda, čaja iz sleza ali grenčega čaja iz centaureje (tavžent rožic). Pri sesajočih teletih ali prasičih pomaga magnezija ali kreda. Če driska že dalje časa trpi, treba poiskati živinskega zdravnika.

Kako kaže letina.

— Žetev je po večjem povsod končana. Pšenica in rež je v nekijh krajih tako slaba bila, da so jo pokosili. Sploh je žitna letina slaba, samo ječmen in oves dobro kažeta, tudi korusa dobro raste. O krompirji pa se sliši da ga ne bode preobilno. — Vinogradi pa obetajo dobro branje; na Štajerskem in Dolenjskem je prav polno, v nekaterih krajih na teški zemlji so trsi posuti z grozrdjem. Jagode so že v moci, grozrdje sploh lepo in zdravo videti; les močno raste. Toča je letos že na več krajih hudo škodo napravila.

— Poljske miši in črvje. Po vr-
tih in tudi po polji delajo črvje v nekaterih
letih dosti kvare, ker glodajo koreninice mla-
dega zelišča, drevesnih sadežev itd. Poljska
miš črvov željno išče in jih žre. Neki gospodar
je vlovil tri miši, ter jih v kletko zaprl in
krmil z raznimi stvarmi, da bi zvedel, kaj naj-
rajše jedó. Dajal jim je kruha, krompirja, ko-
renja, in travnih koreninic. Najrajše so sezale
po koreninicah in korenji. A če so dobili črve,
pustile so vso drugo jed in planile po črvéh.
Tudi na polji se je ta gospodar uveril, da nij
bilo črvov najti, kjer so bile miši. Tedaj so
poljske miši koristne v takih letih, kadar je
dosti črvov, katere želneje lové, nego krtje.
Ena miš požre v 20 urah toliko črvov, kolikor
tehta miš sama. Tudi domača mš črvov išče
ter jih žre.

— (Žitna letina) je mnogo obetala,
pa malo dala. Pšenica je bila redko kje či-
sta, na mestih je bilo več grašice kakor pše-
nice in sem ter tje tako polegla, da so jo
kosili. Od reži je tudi malo prida, slame je,
zrnja nij. Ječmen se je dobro obnesel. Solnce
že več dnij hudo pripeka ljudje se suše boje,
dež, kje si?

— (Goveja kuga). Ker je goveja
kuga na Kranjskem ponehala, sta c. k. na-
mestništvo v Gradci in c. k. deželna vlada
v Celovci odločila, da je meja med Kranjsko,
Koroško in Štajersko zopet odprta.

— Hranilnica v Brežicah dobro
izhaja. Kakor beremo v „Tagpst.“ bilo je
leta 1872 sprejetega: 45.737 gld. iz da-
nega pa 39.088 gld. Rezervni fond v dveh
letih že znaša 1276 gld. Naj bi vendar na-
rodnjaki po drugih naših mestih tako delali,
kakor tu — nemškutarji.

Tržna poročila.

Iz Pešte 20. julija: Že več let nijsmo
imeli tako ugodnega časa za žetev in
spravljanje žita, kakor letos. Zato pa je že-
tev že po večjem končana. Kakšna je žitna
letina, se tudi še zdaj ne da presoditi; iz
nekih krajev se sliši, da dobra, pa v večjem
delu naše dezele je srednja ali celo slaba.
Početkom tedna je bila silna vročina do 28
stopinj na termometru; 15. julija pa je po
vsem Ogerskem razsajala huda nevihta, ki
je tudi dosti škode napravila. Zrak se je

vsled tega ohladil in zdaj nij take vročine.
Krompir, repa in pesa lepo kažejo. Žitne
kupčije še tudi ta teden nij bilo; privozilo
na trg se nij niti pšenice, niti reži, da bi se
dalo o ceni govoriti. Turšice pa se je dosti
prodalo in je cena za 10 kr. višje poskočila
na 3 gl. 70 kr. V pšenici se je barantalo
za čas, to je, da se meseca septembra ali
oktobra odda, po 5 gold. 85 kr. do 6 gold.
za cent, rež pa po 4 gld. vagan. Oves je
po 1 gl. 60 kr., repica po 10 gld. — Črna
moka za kruh se je ta teden rada kupila;
mlini razen dveh ne delajo, zato je cena
moke poskočila. — Po svinjski masti se
prav malo povprašuje in se dobiva po 27 do
28 gld. cent; špeh pa po 30 do 31 gld. —
Za letošnji med se ponuja po 20 gld. za
cent, za vosek pa 86 do 92 gl.

Iz Dunaja 20. julija. Žitna cena se
po malem vzdiguje, zares čudno o času žetve.
Iz tega sodimo, da žitna letina nij posebno
dobra. Sicer pa se pred mlačvo nič gotovega
ne da povedati. Nova pšenica je za 50 do
75 kr. dražja, kakor začetkom tedna; ba-
natska po 6 gl. 80 kr. za colni cent. Rež
pa se je le malo podražila, če prav je znano,
da se je reži prav malo pridelalo; moravska
je po 5 gl. 15 kr. vagan; ječmen po 3 gl.
20 kr. do 3 gl. 40 kr.; turšica po 3 gld.
50 kr.

Teržna cena v Ljubljani 9. julija t. l.

Pšenica 6 gl. 60 kr.; — rež 4 gl. 30 kr.; —
ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda
3 gl. 70 kr.; — prosó — gl. — kr.; — kuruza — gl.
— kr.; — krompir 2 gl. — kr.; — fižol 5 gl. — kr.
— masla funt — gl. 51 kr.; — mast — gl. 38 kr.;
— špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl.
42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.;
— govedine funt 26 kr.; — teletine funt 27 kr.; —
svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 80
kr.; — slame cent — gl. 95 kr.; — drva trda 6 gld.
80 kr.; — mehka 5 gld. 20 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu, 19. julija: 33. 5. 27. 47. 57.

Ažijo srebra na Dunaji 24. julija. 109.—.

Listnica uredništva. A. K. v B. na Dol.
Brez skrbi. „Sl. Tednik“ ima že več naročnikov,
nego se je za prvi začetek nadjal. Pridig se ne bo-
jimo. — D. P. v L. V polemike z drugimi sloven-
skimi listi se ne spuščamo. Nam je samo za poduk
kmetskega ljudstva, ne za kreganje.

Listnica opravištva. Od več strani dohajajo
pritožbe, da naročniki liste neredno dobivajo. Temu
so samo pošte krive; naša ekspedicija vse liste re-
dno odpošila.

Zdaj ko se čas žetve približuje

šteje si podpisano vodstvo v čast

p. n. gospode gruntne posestnike

na

zavarovanje poljskih in senožetskih pridelkov proti ognju

posebno opomniti.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica, katera si je po večletni občokoristni delavnosti splošno in popolno zaupanje pridobila, **nadja se tudi zarad**

zavarovanja pridelkov

prav obilnih naročil, temveč ker se je njena delavnost na premakljive stvari, le vsled dotičnih želja deležnikov upeljala,

ker se premije le zlo nisko računijo

in ker so pripomočki in vestno gospodarstvo društva porok, da se bodo prevzete dolžnosti zavarovalcem nasproti, natančno spolnovale.

Zavarovalne ponudbe sprejemajo se v pisarnici vodstva v **Gradci**, pri glavnem zastopništvu v **Ljubljani** in pri okrajnih zastopništvih, koder se tudi opravilna razjasnila z največo radovoljnostjo podelijo.

Gradec, 1. julija 1873.

Vodstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice.

Razprodaja.

Dne **23. julija 1873** se je začela razprodaja k **E. Blažičevemu** konkurznemu premoženju spadajoče zaloge blaga, obstoječe iz

kolonijalnega, barvnega in tvarinskega blaga, spirita in spirituoznih tekočin in vina,

in raznih drugih v ta strok spadajočih reči, kakor **dotičnih štacunskih priprav** v štacunskem prostoru v **Florjanovih ulicah št. 68.**

Ljubljana dne 20. julija 1873.

Oskrbništvo

E. Blažičeve konkurzne mase.